

11è cicle de sortides CONÈIXER EL PLA DE L'ESTANY

Data	Diumenge 9 de febrer de 2014
Hora	9,15 h
Lloc de trobada	Carrer Servites, de Banyoles (al costat de Correus)
Organitza	Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles i Centre Excursionista de Banyoles
Col·labora	Arxiu Comarcal del Pla de l'Estany

SANT MIQUEL SESVINYES

L'ermita

Sant Miquel Sesevinyes és una petita ermita d'origen romànic, construïda als segles X-XI. Té una sola nau, coberta amb una volta lleugerament apuntada, amb una capella lateral moderna. L'absis és senzill i no presenta cap ornamentació. La porta d'entrada, que es va refer al segle XII, és d'arc de mig punt amb dovelles. El campanar és d'espandanya, també del segle XII. Al mur de migdia, on hi havia una masia adosada, es conserven tres contraforts laterals. S'hi venerava una talla romànica de fusta de la Mare de Déu amb l'infant, de la qual es conserva una fotografia feta per Francesc Montsalvatje a principis del segle XX. L'església està documentada al segle XIII.

Cal notar la pervivència de la forma Sesevinyes. Joan Coromines, a la seva obra *Onomasticon Cataloniae*, esmenta casos similars com Puigsaguàrdia, Puigsacalm o Puigsallança. Tot i que pocs, hi ha altres casos al Pla de l'Estany (a Fontcoberta, per exemple, hi ha l'Alzina Reclamadora de Puigsaguàrdia) i no és estrany aquesta pervivència perquè l'article salat dominava en el català medieval i n'ha quedat la presència fossilitzada en la toponímia actual.

Els mastins com a gossos de protecció

Els mastins són un gossos de gran talla que es fan servir per protegir el bestiar. S'aconsegueix posant-los dins del ramat quan tenen pocs mesos i la seva estructura neuronal encara no està formada. Així es pensen que són membres de la mateixa família i la defensaran a mort contra feres i lladres. El «mastín español» és una de les moltes races que existeixen per aquestes funcions. Tenien tanta importància a Castella, que hi havia l'obligació d'alimentar-los a ells abans que els pastors poguessin menjar.

El criador que visitem avui només té a Serinyà una parella reproductora, amb un mascle que fa més de 100 quilos. El centre principal és a Fuentemimbre (Palència), on n'hi ha molts més. En territoris com aquells, on la presència de llops i óssos és ben coneguda, hi fan una tasca molt important. A Catalunya, els que més s'han fet servir són els muntanya dels Pirineus, que no arriben a ser tan grossos però són també molt eficaços.

La Bora Gran d'en Carreras

Bora és un nom preromà que significa cova. Tot i que aquesta cova va ser descoberta l'any 1866 per Josep Catà, les excavacions van ser iniciades, a finals del segle XIX, pel farmacèutic banyolí Pere Alsius, juntament amb el prehistoriador Edouard Harlé. Va ser el primer jaciment paleolític conegut a les nostres comarques. Després les excavacions es van continuar més al sud, al paratge del Reclau, on ara hi ha el Parc de les Coves Prehistòriques de Serinyà. L'any 1930 el metge banyolí Josep M. Corominas va reemprendre els treballs a la cova de la Bora Gran.

La cova de la Bora Gran és un abric obert en conglomerats situat a la vora esquerra del riu Serinyadell. El material que s'hi ha trobat ha permès estudiar i conèixer l'última etapa del paleolític superior, que els prehistoriadors anomenen el magdalenianà. La gran riquesa de la cultura material d'aquesta època completa la informació sobre el paleolític superior que ofereixen les coves del Reclau. Tot plegat fa que les coves de Serinyà siguin considerades un dels jaciments prehistòrics més importants de Catalunya.

Textos extrets de:

Catalunya romànica. V. El Gironès, la Selva, el Pla de l'Estany. Barcelona, 1991.

El Patrimoni del Pla de l'Estany. Inventari històric i arquitectònic de la comarca. Banyoles, 2005.

Narcís Soler, Julià Maroto i Sònia Ramió: *Les coves prehistòriques de Serinyà.* Banyoles, 2001